

Hans Buijsrogge

VOLDAAN

OP REIS GEGAAN

Uitgeverij Oorsprong

Copyright
© 2023 Hans Buijsrogge | Uitgeverij Oorsprong

Eerste druk Maart 2023

ISBN 9789461013835
NUR 749/508

Redactie
Florence Buijsrogge-van den Maagdenberg
Natalie Noom

Correctie
Elske Feitsma

Ontwerp omslag
Marije van de Merwe

Trefwoorden
Rouwverwerking, positivisme, Camino de Santiago

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van
Uitgeverij Oorsprong, Postbus 583, 7400 AN Deventer

www.uitgeverijoorprong.nl

Disclaimer: Ondanks alle bestede zorg bij het realiseren van dit boek, kan noch de auteur, noch de redacteur, noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor mogelijke schade die het gevolg is van een eventueel (onjuist) gebruik van dit boek.

Voorwoord

Lieverd, schat, Buis. Allemaal aansprekingen voor jou, de man van mijn leven, mijn levenslichtje. Ik zag je voor het eerst toen ik 12 was en kwam je opnieuw tegen op mijn 15e. Jij was 21 en wat waren we verschillend. Verschillend opgevoed, verschillend in onze overtuigingen, in een andere fase van het leven.

Ik geloofde in geesten en hield van katten. Jij sleutelde aan brommers en nam elke kans waar om me te overladen met bloemen en ritjes in snelle auto's. Ik wist, ondanks onze verschillen: dit is mijn liefde. Met deze man ga ik het leven aan. Dat zijn geen woorden voor een 15-jarige, maar de notie was er. Wij zijn samen op dit levenspad gezet. Exact dit pad. Daar hebben we geen wegwijzers, schelpen of pijlen voor nodig.

Nu zijn we 35 jaar verder en we geloven zozeer in hetzelfde! Soms lopen we in hetzelfde tempo, soms struikelen we over elkaar, rapen elkaar op en lopen hand in hand verder. Tot zeven jaar geleden vonden we dat we de gelukkigste mensen op aarde waren. We hadden voor ons gevoel alleen maar voorspoed. Natuurlijk hadden we hobbels gehad en leefden we met jouw ziekte, maar dat kon ons allang niet meer echt deren. We hadden het fijn. Maar ergens voelde ik al heel lang, er moet meer zijn. Ik ben niet geboren voor grootse dingen, maar is dit alles?

Als ik nu terugkijk op wat we de afgelopen jaren hebben meegeemaakt, zie ik dat grootsheid niet schuilt in uitbundige ervaringen, in stoere optredens voor groot publiek of in wilde avonturen in een ondoordringbaar oerwoud. Maar ik weet nu dat de grootste groei wordt veroorzaakt door hoe je omgaat met wat er gebeurt in het leven.

Van mijn moeder leerde ik dat het belangrijk is om te delen. Om ervaringen uit te wisselen en om anderen deelgenoot van je le-

ven te maken. Ik leerde dat met woorden te doen. Maar woorden zijn maar symbolen. En symbolen schieten tekort om goed over te brengen wat het leven echt is. Wat, bijvoorbeeld, het overlijden van je kind met je doet. Woorden schieten tekort. Als ik zeg 'je kind', dan lijkt het alsof ik beweer dat mijn kind verliezen te vergelijken is met jouw kind verliezen. Maar Daan was voor iedereen iemand anders. En dus heb ik van iemand anders afscheid genomen dan jij. Ik weet ook niet hoe het is om een broer te verliezen, Eline wel. Maar zij verloor haar broer toen ze nog geen 16 was en ik zal dat misschien ervaren als ik 70 ben. Een wereld van verschil. Geen enkele vergelijking gaat op bij dit soort levenservaringen. En dus, zou je zeggen, wat valt er dan te delen? Het voorgaande is voor mij onomstotelijk bewijs dat wat we meemaken onderdeel is van een universeel geheel. Een onverwoestbare eenheid. Wie ik ben, ben ik omdat jij er bent. Ubuntu. Ik kan niet ervaren als jij niet ervaart. En dus zijn woorden overbodig. Ze schieten overal en altijd tekort.

Maar jij schreef dit boek. Jij gaf er woorden aan. Jij schreef op wat je voelde, wat je ervaarde en wie je op je reis ontmoette. En ik vermoed dat wat we in dit boek kunnen lezen, maar een fractie is van wat je echt ervaren hebt. Wat je innerlijke reis is geweest. Want ik ken je als iemand met een groot gevoel, voor de wereld, voor anderen, voor mensen die je ontmoet. Maar Nederlands is niet je goedste vak, zoals je zelf altijd zegt. Dat blijkt toch niet helemaal waar. Want hier ligt het dan, jouw boek. En ik kan dus niet anders dan slechts vermoeden hoe rijk jouw binnenwereld is, als je dit verhaal op deze manier met de buitenwereld hebt kunnen delen.

Chapeau, lief. Jouw prestatie. Kus, Floor.

Lieve papa,

Toen ze mij op de basisschool vroegen wie mijn held is, zei ik met volle overtuiging: papa!

Je werkt niet en was daardoor altijd thuis. Thuis voor mij; als ik met vriendinnen wilde afspreken, als we tijdens schooltijd thuis brood mochten eten en als ik je nodig had voor een fijn gesprek. Jij was en bent er nog steeds altijd. Dat geeft mij een fijn en zeker gevoel.

Je bent geen man die dagen of weken op de bank gaat zitten omdat er iets tegen zit. Daar bewonder ik jou zo enorm om. Je vertelt ons wat er speelt en laat het dan 'los'. Je gaat steeds weer op zoek naar nieuwe dingen die je kan doen.

Een van die nieuwe dingen was wandelen. Je wilde helemaal naar Santiago wandelen en dat vond ik even lastig. Je zou vier weken wegblijven en mama, Daan en mij achterlaten. Toen Daan overleed heb je de reis moeten uitstellen, maar je bent uiteindelijk toch gegaan.

En wat was ik trots. Trots op mijn vader die ondanks alle tegenslagen toch zoveel kilometers gaat wandelen, omdat hij daar behoefte aan heeft en kracht en energie van krijgt. Ik ben zo trots dat het je gelukt is en dat je het ook nog zo mooi in dit boek hebt opgeschreven. Je bent een echte held: mijn held!

Eline

Voor Daan,

Zaterdag 17 september 2016 brengt een avondvlucht van Ryanair mij naar Porto. Naast me een lege stoel waar Buis had moeten zitten. In mijn handbagage de Sint Jacobsschelp van Buis, die aan zijn rugzak had moeten hangen, samen met de smiley knuffels van zijn kinderen Daan en Eline. Verdrietig, onzeker en onrustig voel ik me tijdens deze vlucht.

Ik denk terug aan deze week en kan nog niet goed beseffen wat er allemaal in een paar dagen kon gebeuren. Zo onwerkelijk kan de werkelijkheid dus zijn, met op maandag de plotselinge opname van Daan in het ziekenhuis en zijn overlijden op woensdag. Drie dagen later zit ik op tien kilometer hoogte op weg voor een eenzame pelgrimstocht naar de Kathedraal van Santiago de Compostella. Buis overtuigde me om toch te gaan en de Sint Jacobsschelp van hem mee te dragen aan mijn rugzak ter ere van Daan. Deze opdracht gaf me weer een doel aan de tocht en tekent hoe Buis me, in al zijn eigen verdriet, wist te motiveren om toch te gaan.

Zes maanden later op 6 april 2017 zit ik opnieuw op een vlucht van Ryanair naar Porto, deze keer met Buis naast me. Het is het begin van een emotionele reis naar Santiago de Compostella, opgedragen aan Daan. In dit boek beschrijft Buis op inspirerende wijze, hoe hij op zoek gaat naar innerlijke rust en vrede.

In vriendschap met hem verbonden, Hans Sleven; Sleef.

PROLOG

Rob Janssens

13 JANUARI 2020

Ik loop met mijn dienblad, met daarop een dampende tomatensoep, een broodje gezond en een groene Jasmijnthee naar het gedeelte van het restaurant waar de artsen zitten. Ik schuif aan naast Harry, een goede vriend van mij.

Harry is dermatoloog en druk in gesprek met een vrouwelijke arts die naast hem zit. Ik stel me aan haar voor. ‘Rob Janssens,’ zeg ik.

‘Sara de Veli,’ zegt ze.

‘Hee Rob, we hebben het net over SMP en de patiënten die daaraan meedoen,’ zegt Harry terwijl ik mijn kop soep voor me zet. Harry vertelt verder.

SMP staat voor Student Meets Patiënt, dat houdt in dat eerstejaars studenten moeten leren om gesprekken aan te gaan met patiënten. Voor die gesprekken gebruiken we geen simulanten, maar echte patiënten, die vertellen over hun ziektebeeld en welke medicatie ze gebruiken. Daarnaast gaat het over wat het betekent om chronisch ziek te zijn en hoe daar mee om te gaan. Vorige week had ik een patiënt die al een jaar of vijf meedoet met het programma. Hij laat zich ieder keer uitgebreid bevragen over zijn leven. Hij stuurt het verhaal, want hij wil niet een uur over zijn ziekte en medicijnen vertellen. Nadat hij kort zijn ziekte uitgelegd heeft, vertelt hij over het overlijden van zijn zoon, zijn geloof in reïncarnatie en de lessen die hij hier in dit leven te leren heeft. Volgens hem gaat het in het leven niet om werken, geld en status, maar om samenzijn. Samen met je geliefden en je kinderen leuke dingen doen, ze echt leren kennen en vragen aan ze stellen; wat ze belangrijk vinden en wat ze willen. Ook je

kinderen weten alles al, volgens hem. Daarnaast gaat zijn verhaal over veel in de natuur zijn. Hij heeft met zijn slechte gezondheid zelfs twee wandeltochten naar Santiago de Compostella gelopen. 'Dat zou iedereen een keer in zijn leven moeten doen,' zegt hij dan vol passie.

Iedere keer als die man zijn verhaal verteld heeft dan verlang ik naar mijn kinderen, dan wil ik ze knuffelen en vertellen dat ik van ze hou. Dan wil ik minder werken en meer thuis zijn om samen met mijn vrouw en kinderen leuke dingen te doen.

Mijn leerlingen vinden die patiënt iedere keer weer inspirerend. Hij vertelt ze dat hij dankbaar is dat hij ziek is geworden. Ziek zijn hoeft niet negatief te zijn, het brengt je ook een heleboel. Door zijn ziekte heeft hij de werkelijke waarde van het leven ervaren. Artsen kunnen helaas niet alle patiënten beter maken, maar zich wel inzetten om maximale kwaliteit van leven te bereiken. En daar samen met de patiënt aan werken. Sommige ziektes zijn nu eenmaal nog niet te genezen. En die patiënten hoeven toch niet als een hoopje zeligheid ergens op een bank te gaan zitten? Ook die mensen kunnen nog van alles.

'Dat klinkt mooi,' zeg ik tegen Harry terwijl ik op mijn horloge kijk. Tien over half een alweer. Ik maak snel mijn kop soep leeg, drink een laatste slok van mijn thee en neem mijn broodje gezond mee voor later. Ik had niet in de gaten dat het al zo laat was en ik wil mijn volgende patiënt niet laten wachten. Ik zeg Harry en Sara gedag en loop terug naar route 725, waar mijn behandelkamer is.

Terwijl ik terugloop denk ik aan de uitspraken van de patiënt over wat Harry vertelde. Ik werk eigenlijk ook te hard en zou meer tijd aan mijn vrouw en kinderen moeten besteden.

Afgelopen weekend hebben we het wel heel erg gezellig gehad. Justin wilde zich leren scheren. Hij is veertien en heeft wat losse haartjes op zijn kin. We hebben samen voor de spiegel gestaan en onszelf met scheerschuim ingezeept, waarna we voorzichtig

met de scheermesjes aan de slag gingen. Hij ging heel secuur te werk. Terwijl hij zich zo aan het scheren was, smeerde ik een toef schuim op zijn neus. Even later zat ik zelf helemaal onder. Daarna moest Justin het ontgelden, net zolang tot de bus scheerschuim leeg was. Het was een enorme bende in de badkamer, maar we hebben dubbelgelegen van het lachen! En zijn haartjes waren uiteindelijk ook nog weg. Al met al een goede eerste scheerbeurt dus. Wat was dat een heerlijk vader-zoonmoment.

Ik neem plaats achter mijn bureau en kijk in het dossier van mijn eerstvolgende patiënt. Deze patiënt heeft zijn 14-jarige zoon verloren, een verdrietig verhaal. Hij zal zijn zoon nooit scheerles kunnen geven.

Vandaag hebben Floor en ik een afspraak bij de cardioloog, dr. Janssens, en vervolgens bij de reumatoloog, dr. Blaak, in het Radboud UMC in Nijmegen.

We hebben de afspraak met de cardioloog net na het middaguur. Ik krijg de uitslag van de hart-MRI en de stresstest. Floor gaat met belangrijke uitslagen altijd mee, omdat ze goede vragen stelt en beter kan luisteren dan ik. Bij mij duizelt het al snel en dan ben ik de draad van het gesprek kwijt. Thuis kan ik het dan niet meer reproduceren. Dat was ook in juli vorig jaar het geval, toen ik de uitslag van een hartecho kreeg. Het enige dat ik had onthouden was dat het een slechte uitslag was en dat mijn linker hartkamer nog maar een kleine veertig procent functioneert. Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik de uitslag op dat moment minder belangrijk vond, want het was ook de dag dat mijn schoonmoeder besloot om met de behandeling van haar uitgezaaide borstkanker te stoppen. Daar hadden we even al onze aandacht bij nodig.

De afgelopen jaren hebben we een mantelzorgwoning laten bou-